

Oblast: **Občanskoprávní vztahy**
Podoblast: **Společné jmění manželů**

Dobrý den pane Jareš,

Rád bych se na Vás obrátil ve věci porady o jedné situaci klienty, kterou aktuálně řeším.

Us. **Je od 1/2018 rozvedená. Vypořádání SJM doposud nebylo řešeno.** Manželství trvalo řadu let a za tuto dobu si manželé společně vzali několik závazků. Jedním z nich byla i **pohledávka vůči společnosti Euro Benefit a.s.** Ta vznikla díky podpisu směnky obou manželů dne 27. 5. 2009. Splatnost směnky byla stanovena na dne 1. června 2014 (tj. dva a půl roku po splnění oddlužení manžela viz níže). Jelikož nebyla uhrazena v řádném termínu, je vymáhána soudní cestou pouze po klientce (jediná účastnice soudního řízení), **aktuálně formou exekuce ze mzdy, ale soud i exekuce započaly ještě za trvání manželství.** Celková částka pohledávky dle Exe. Úřadu stanovená ke dni 9. 10. 2017, tedy více než 3 měsíce před rozvodem manželství, činila 116.980,-.

Manžel v roce 2008 požádal o oddlužení své osoby (nešlo o společné oddlužení). Soud rozhodl o schválení oddlužení býv. manžela Us. usnesením ze dne 8. 12. 2010. Insolvenční správce podáním ze dne 30. 10. 2012 sdělil soudu, že byly uhrazeny veškeré přihlášené pohledávky v plné výši podáním ze dne 30. 10. 2012. Následně bylo **vydáno usnesení o splnění oddlužení žalovaného.**

Do oddlužení se společnost Euro Benefit se svojí pohledávkou nepřihlásila!

Tedy:

Pohledávka Euro Benefit vznikla podpisem směnky v r. 2009
býv. manžel se za trvání manželství oddlužil na konci roku 2012.

Splatnost pohledávky Euro Benefit byla 1. 6. 2014

Právní moc rozsudku rozvodu nastala dne 13.1. 2018

Má otázka zní, **zda je bývalý manžel povinen se v rámci vypořádání SJM podílet na úhradě pohledávky nebo ne.**

Vím, že dle IZ se účinky oddlužení vztahují i na ručitele závazků. Zde jde ale o spoludlužníky. Manžel se oddlužil, tedy společnosti Euro Benefit za pohledávku rozhodně neodpovídá. Nicméně SJM manželů zaniklo ke dni 13. 1. 2018 a v té době v manželství existovala pohledávka téměř 117 tis. Kč. **Má v rámci vypořádání SJM povinnost uhradit polovinu, resp. lze to po něm požadovat?**

Snažil jsem se k této či podobné věci najít nějaké rozhodnutí soudu, ale marně (nutno říci, že s hledání judikátů v ASPI moc zkušeností nemám...).

Děkuji za Vaši pomoc.

S pozdravem

Jan Neckář, DiS.

Přijato: čt 05.09.2019 10:28

Vážený pane Neckáři,

předpokládám, že manželé mají SJM v režimu zákonném a to ve shodě s ustanovením § 709an o. z. Jestliže z textu dotazu vyplývá, že manžel požádal o oddlužení v roce 2008, tak jako svůj závazek nemohl uvést pohledávku ze směnky, která vznikla později, a to až dne 27. 5. 2009 a tudíž vznikla až v průběhu procesu oddlužení a soud o ní neměl povědomost. Manžel tedy zatížil SJM závazkem, který pravděpodobně nebyl předmětem oddlužení. Navíc není zřejmé, zda směnečný věřitel vůbec věděl o tom, že jeden ze směnečných dlužníků je v oddlužení.

Podle ustanovení § 713 odst. 2 o. z. povinnosti a práva spojená se společným jměním nebo jeho součástmi náleží oběma manželům společně a nerozdílně. Z dotazu ale není zřejmé, zda manželka věděla při podpisu předmětné směnky, že manžel je v procesu oddlužení. Rovněž mi není z dotazu jasné, proč je exekuce vedena pouze proti manželce, když jako směneční dlužníci jsou oba býv. manželé a ten, který požádal o výkon rozhodnutí soudním exekutorem v exekučním řízení (předpokládám, že to byl směneční věřitel) z podpisů na směnce věděl, že se jedná o manžele a jak tedy zní exekuční titul ? Je opravdu jenom na manželku ?

Pro řešení této záležitosti chybí celá řada informací a údajů. Vzhledem k tomu, že se nejedná o bagatelní částku, doporučuji obrátit se na profesionálního právníka a doložit všemi dostupnými důkazy a veškerým existujícím spisovým materiálem průběh jednak oddlužení a jednak exekuce. Teprve poté bude možno kvalifikovaně rozhodnout, zda za tohoto právního stavu je spravedlivé na bývalém manželovi požadovat, aby se podílel na úhradě závazku ze směnky anebo zda je spravedlivé na bývalé manželce požadovat, aby společně způsobený závazek hradila jenom ona.

Nicméně doporučuji, aby advokát po prostudování dostupného spisového materiálu celé causy vedl – pokud to bude schůdné - oba bývalé manžele k dohodě na rovném podílu úhrady předmětného závazku pokud nedojde k závěru, že je třeba, aby závazek uhradil jen jeden z bývalých manželů.

Vážený pane Neckáři, přeji příjemný zbytek dnešního dne a klidný a pohodový víkend.

JUDr. Karel Jareš
právník Asociace OP

Odesláno : **From:** Karel Jareš <karel.jares@obcanskeporadny.cz>

Sent: Friday, September 6, 2019 11:28 AM pá 06.09.2019 11:28

To: 'Jan Neckář' <jan.neckar@diakoniezapad.cz>

Cc: Stanislav Skalický <stanislav.skalicky@obcanskeporadny.cz>

Subject: RE: dotaz ohledně vypořádání SJM/oddlužení

Správa v zákonném režimu

§ 713

(1) Součásti společného jmění užívají, berou z nich plody a užitky, udržují je, nakládají s nimi, hospodaří s nimi a spravují je oba manželé nebo jeden z nich podle dohody.

(2) Povinnosti a práva spojená se společným jměním nebo jeho součástmi náleží oběma manželům společně a nerozdílně.

(3) Z právních jednání týkajících se společného jmění nebo jeho součástí jsou manželé zavázáni a oprávněni společně a nerozdílně.

§ 714

(1) V záležitostech týkajících se společného jmění a jeho součástí, které nelze považovat za běžné, právně jednájí manželé společně, nebo jedná jeden manžel se souhlasem druhého. Odmítá-li manžel dát souhlas bez vážného důvodu a v rozporu se zájmem manželů, rodiny nebo rodinné domácnosti, či není-li schopen vůli projevit, může druhý manžel navrhnout, aby souhlas manžela nahradil soud.

(2) Jedná-li právně manžel bez souhlasu druhého manžela v případě, kdy souhlasu bylo zapotřebí, může se druhý manžel dovolat neplatnosti takového jednání.

§ 715

(1) Má-li být součástí společného jmění použita k podnikání jednoho z manželů a přesahuje-li majetková hodnota toho, co má být použito, míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, vyžaduje se při

prvním takovém použití souhlas druhého manžela. Byl-li druhý manžel opomenut, může se dovolat neplatnosti takového jednání.

(2) Má-li být součástí společného jmění použita k nabytí podílu v obchodní společnosti nebo družstvu, nebo je-li důsledkem nabytí podílu ručení za dluhy společnosti nebo družstva v rozsahu přesahujícím míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, platí odstavec 1 obdobně.

Dobrý den pane Jareši,

Předem velmi děkuji za Vaši reakci na můj dotaz. Po přečtení odpovědi jsem si uvědomil, že jsem v popisu situace udělal jednu zásadní chybu v datu. Žádost o oddlužení **nebyla podána v roce 2008**, jak jsem mylně uvedl, **ale až v roce 2010**, kdy také soud oddlužení povolil. Tedy v době podání žádosti pohledávka existovala, jelikož směnka byla podepsána oběma manželi již v 5/2009.

Dále jste uvedl, že některé informace nejsou z mého popisu zřejmé, tedy toto se pokusím nyní napravit.

O oddlužení manžela klientka věděla. V té době spolu normálně žili a vedli společnou domácnost. Že se má oddlužit také ona jim tenkrát nikdo neporadil. Ani by v té době nezvládli hradit běžné platby, pokud by klientka byla také v oddlužení. Domnívali se, že v oddlužení jsou přihlášení všichni věřitelé, na zmiňovanou směnku zapomněli. **Manžel měl vysoké příjmy a za 2 roky uhradil 100 % všech přihlášených pohledávek.** Jen tato jedna díky tomu, že se věřitel nepřihlásil (jeho chyba) uhrazena nebyla, byť je zřejmé, že pokud by se přihlásil, **byla by velmi rychle uhrazena plně v rámci oddlužení.** **Ještě za trvání manželství věřitel začal pohledávku po klientce vymáhat soudní cestou,** a do 6 měsíců manželství zaniklo rozvodem. Proto také je vymáhání patrně vedeno věřitelem jen proti klientce a ne jejímu bývalému manželovi. Exekuční titul i exekuce samotná je skutečně jen na jméno manželky.

Nicméně se mi velmi nelíbí to, že v rámci oddlužení se v zásadě manžel zbaví svých závazků, pak se rozvede a vše (klidně až 70 % závazků nebo ti, kteří se nepřihlásí do oddlužení) zůstane k úhradě manželky. Ta se tak dostane do pozice, že nemá povinnost uhradit hypotetických 50 % pohledávek z hlediska SJM, ale vlastně více. Navíc se mi nezdá, správné a snad ani možné, aby neměla možnost to co splní nad 50 % požadovat po bývalém manželovi, pokud se oddlužil. Hledám cestu jak z této situace klientce pomoci. Bohužel nemá finanční prostředky na advokáta a tato situace zřejmě začíná být nad síly naší poradny.

Budu Vám vděčný, pokud si po mém upřesnění najdete ještě jednou čas se situací zabývat.

Předem Vám velmi děkuji.

S pozdravem

Jan Neckář, DiS.

Přijato: pá 06.09.2019 12:41

Vážený pane Neckáři,

k Vašemu doplňujícímu vysvětlení bohužel musím konstatovat, že bez kompletního spisového materiálu nelze odpovědně poradit v této věci.

Proto se vyjádřím k tomuto problému pouze v poloze obecné.

Stále mi není jasné, proč směnečný věřitel nevymáhal svoji pohledávku na obou směnečných dlužnících, když začal uplatňovat svoje věřitelská práva v době, kdy oba směneční dlužníci

ještě byli manželé. A jaký byl průběh soudního projednávání úhrady dluhu, které jako žalobce vyvolal svojí žalobou směnečný věřitel a proč nebylo při tomto jednání Vaší klientkou vyjasněno, že žaloba by měla směřovat proti ještě v té době manželům a tedy proti oběma směnečným dlužníkům. Toto přeci mělo být vyjasněno již tehdy, když jim byla doručena žaloba. A kdo byl žalovaný? Jenom manželka? A proč se v tomto případě nebránila?

Na prvním místě bych preferoval **dohodu** obou bývalých manželů pokud se nerozešli jako nepřátelé. Vaše klientka by měla požadovat, aby se její bývalý manžel podílel polovinou na úhradě požadované částky a to také proto, protože jak vyplývá z textu Vašeho přípisu, tak za trvání manželství by se manžel nijak nebránil podílet se na její úhradě formou oddlužení. Nelze přijmout domněnku, že směnka nebyla uhrazena pouze proto, že se směnečný věřitel nepřihlásil do oddlužení, ale oba manželé museli vědět, že předmětnou směnku podepsali a její nepřihlášení do oddlužení by se také mohl vykládat jako úmysl ponížít závazek určený k vyrovnání formou oddlužení. Ale z tohoto je zřejmé, že směnečný dluh oddlužen nebyl a dále trvá.

Z uvedeného vyplývá, že Vaše klientka má dostatek argumentů pro svoji žádost, aby se bývalý manžel spolupodílel na úhradě dluhu, který v současné době směřuje pouze proti ní.

Jako druhou možnost – v případě, že by dohoda s bývalým manželem nebyla možná – bych doporučil, aby Vaše klientka podala **návrh soudu na vypořádání SJM**.

Ve svém návrhu pak by navrhla způsob vzájemného spravedlivého vypořádání s tím, že by doložila oprávněnost svého požadavku, aby se bývalý manžel spolupodílel na úhradě směnečného dluhu a tento podíl aby byl započítán do vyrovnávacího podílu rozdělení majetku ve prospěch navrhovatelky.

Na základě dokazování by pak soud rozhodl o dopadu oddlužení na vypořádávané SJM.

Vážený pane Neckáři, jsem toho názoru, že z naší pozice – neboť ani jeden z nás nemůžeme provádět činnost advokátní pomoci – je to maximum, co můžeme pro Vaši klientku udělat.

Přeji Vám příjemný první pracovní den nového týdne a srdečně Vás zdravím.

JUDr. Karel Jareš
právník Asociace OP

Odesláno : **From:** Karel Jareš <karel.jares@obcanskeporadny.cz>
Sent: Saturday, September 7, 2019 11:31 AM **so 07.09.2019 11:31**
To: 'Jan Neckář' <jan.neckar@diakoniezapad.cz>
Cc: Stanislav Skalický <stanislav.skalicky@obcanskeporadny.cz>
Subject: RE: dotaz ohledně vypořádání SJM/oddlužení